

MEDDELELSER

FRA

DET NORSKE MYRSELSKAP

Nr. 5

Oktober 1970

68. årg.

Redigert av Ole Lie

MYRENE I RISSA HERRED, SØR-TRØNDELAG

Av førstesekretær Arne Nesfeldt

INNLEDNING

Etter avtale med *Trøndelag Myrselskap* og *Rissa kommune*, har *Det norske myrselskap* foretatt myrinventering i Rissa. Formålet med undersøkelsen har vært å skaffe en oversikt over myrene i herredet, deres areal og de viktigste egenskapene ved de enkelte myrområdene, samt hva myrene sannsynligvis best kan nyttes til (1).

Markarbeidet ble påbegynt høsten 1968 av konsulent *Einar Wold* og sekretær *Arne Nesfeldt*, og fullført sommeren 1969 av sistnevnte.

Naturforhold

Rissa herred i Sør-Trøndelag fylke ligger lengst sør på Fosen. Herredsgrensene er nylig blitt endret ved sammenslutning av *Stadsbygd*, unntatt Ingdalen på vestsiden av Trondheimsfjorden, *Rissa* og søndre delen av *Stjørna*. Rissa grenser nå mot Trondheimsfjorden i sør og vest, mot *Stjørnfjorden* og herredene *Bjugn* og *Åfjord* i nord, samt mot *Verran* og *Leksvik* i øst. Geografisk sett ligger Rissa herred mellom 63°29' og 63°52' nord, og mellom 0°15' og 0°55' vest for Oslo meridian.

Totalarealet i Rissa er 622,82 km² og landarealet 595,37 km²*). Av landmassen stikker bare fjelltoppen *Naglen* (Olsøyheia) over 600 meters-nivået (611 m o.h.). Ellers ligger ca. 14,7 % av totalarealet under 60 m o.h., ca. 17,7 % mellom 60—150 m o.h., ca. 40,9 % mellom 150—300 m o.h. og ca. 26,7 % over 300 m o.h.

Pr. 1. januar 1970 var folkemengden i herredet 6 654.

*) Ifølge Norges Statskalender 1970 og innhentet arealoppgave fra Norges Geografiske Oppmåling.

De klimatiske forholdene i Rissa veksler med høyden over havet og ellers en del med beliggenheten i herredet. De østlige deler av herredet, som f.eks. Stadsbygd, har på flere måter gunstigere klima enn f.eks. Fevåg som er mer utsatt for vindslit fra havet og den åpne Stjørnfjorden og Trondheimsfjorden. De nærmeste værstasjonene ligger ved Trondheim og på Ørlandet. Ifølge målingene ved disse stasjonene kan en anta at månedsmiddeltemperaturen i april, juli og september er h.h.v. ca. 4°C, 14°C og 11°C for de lavereliggende områder i Rissa (2). Pentatermen ved havets nivå er trolig omkring 11°C. Det er foretatt nedbørsmålinger i Skaudalen i Rissa og ved Lysvatnet i Åfjord. Etter disse målingene varierer den årlige normalnedbøren vanligvis fra ca. 1500 mm i lavereliggende, sørlige deler til ca. 1900 mm i ås- og fjelltraktene (3). Omlag 25 % av den samlede årlige nedbøren faller i måneden fra mai til august. Ellers er nedbøren vanligvis størst i september måned og minst i mai og juni.

I Skaudalen og sør-øst for denne består *fjellgrunnen* for det meste av kambro-siluriske sedimentbergarter som stort sett er sterkt omdannet (4). I fjellmassivet nord-øst for Skaudalen finnes overveiende bunngneis, dels med gneiser og gneisgranitter. Strøkretningen er for store deler av herredet nord-vest for Skaudalen utpreget nordøst-sør-vestlig. Det gjelder særlig for fjellmassivet mellom Skaudalen og Stjørnfjorden. Ellers finnes en rekke sprekkesystemer med små daler mer eller mindre på tvers av strøkretningen. Mest markert er dalføret Haugsdalen—Rødsjøen som følger en forkastningslinje omtrent nord-sør.

Av *kvartære løsavsetninger* er moreneryggen foran Botnen karakteristisk. Den marine grensa ligger vanligvis mellom 150 og 170 m o.h. På arealer under denne grensa finnes også havleire sammen med de øvrige jordarter.

Jordbruk, skogbruk og fiske er de viktigste næringsveier i Rissa. Havavleiringene gir god dyrkingsjord, og bosettingsmønsteret er særlig bestemt av forekomsten av dyrkingsjorda. De tettest bebodde områdene er Skaudalen, Sund, Rein, Stadsbygd, Hasselvika, Fevåg og Husbysjøen. Jordbruksarealet i Rissa er 48 366 dekar*). En betydelig del av arealet forøvrig består imidlertid av områder med snaufjell, eller med grunt jordsmonn hvor det bare kan vokse skog dersom det ikke ligger for høyt over havet eller for værhardt til. Ifølge *Skogbrukstellingen 1967*, som omfatter ialt 304 535 dekar, dvs. alle eiendommer med tilsammen minst 25 dekar skog- og skogreisingsareal, har Rissa et *produktivt skogareal* på ialt 117 468 dekar (5). Annet utmarksareal under barskoggrensa er ifølge tellingen 110 856 dekar og utmarksarealet over barskoggrensa er på ialt 45 779 dekar.

Rissa herred står på flere måter i en mellomstilling mellom de

*) Etter foreløpige tall fra Statistisk Sentralbyrå, Jordbrukstelingen 1969.

ytre fjordbygder i Trøndelag og bygdene ved Trondheimsfjorden. Den karrige berggrunnen, det ofte sparsomme dekket av løse jordmasser og beliggenheten nær havet gjør at det er relativt lite skog i fjellmassivet mellom Skaudalen og Stjørnfjorden. Den utsatte beliggenheten tvinger også skoggrensa ned, slik at mange åser er mer eller mindre snaue selv om høyden de fleste steder ikke er særlig stor. I Stadsbygd, Skaudalen og i de forholdsvis lavtliggende åsene sør-øst for denne er beliggenheten mer beskyttet. På grunn av større områder med morenejord og med havavleiringer og mer lettforvitrelig og næringsrik fjellgrunn, er arealene dekket med dypere jord. Det er her forholdsvis mer dyrket jord og mer skog enn i området lengre vest.

Myrene utgjør en vesentlig del av Rissas areal. Ifølge Skogbruks-tellingen 1967 er myrarealet under barskoggrensa 33 754 dekar. Myrene ligger spredt over hele herredet, i alle høydeler. I tidens løp er en del av myrarealet blitt grøftet for skog, dyrket opp eller avtorvet til brensel eller strøtorv.

Tidligere myrundersøkelser i Rissa er foretatt i 1941 og 1948 av *Trøndelag Myrselskap* med omfattende kartlegging og dybdeboring, samt beregning av myrareal og brenntorvmasse på tre myrer i Stadsbygd. Det er Haugvangsmyra, Hammermyra og Prestgårdsmyra. For de to første myrene er det utarbeidet karter i målestokk 1 : 1000. Dessuten ble det foretatt oversiktsmessige undersøkelser av Askjemdalsmyra, Grønningsmyra, Kvidalsmyra og Kassetmyra (6 og 7).

I 1962 og 1968 har Det norske myrselskap foretatt detaljundersøkelser av to myrer i Rissa, henholdsvis *Storhavet* (687 dekar myr) og *Grønningsmyrene* (393 dekar myr). Boringskartene som Myrselskapet har utarbeidet for disse myrene har målestokk 1 : 2000.

MYRINVENTERINGEN

Myrinventeringen i Rissa er blitt utført etter de samme retningslinjer som ved tidligere inventeringer Myrselskapet har foretatt (8).

Resultatet av inventeringen for de enkelte myrene eller myrområdene er hovedsakelig sammenfattet i tabell 1. Myrene ble nummerert fortløpende etterhvert som de ble undersøkt.

Kartmaterialet

Som oversiktskarter er nyttet *Norges Geografiske Oppmålings* karter i målestokk 1 : 100 000 og 1 : 50 000. Under markarbeidet ble det for storparten av herredet brukt kontaktkopier i målestokk 1 : 15 000 av flyfotogrammer opptatt i 1965 av *Widerøe's Flyveselskap A/S*. På flyfotoene ble myrene og myrtypene innkroket, og borepunkter m. v. avmerket.

Tabell 1. Oversikt over myrareal m.v. fo

Myr- om- råde nr.	Navn/sted	H. o. h. m	Myrareal, dekar							I alt	Hera- skog- grofete	
			Lm*	Gm	Gmbj	Gst	G	F/m	Gr/Bj			
1	Grønningsmyra	20		309			84				393	
2	Kilamyra m.fl.	25					10	9			19	
3	Askjemsmyra	25		85			70				155	
4	Askjemdalsmyra	30		100			28				128	
5	Kassetmyra	20		24			6				30	
6	Teglverksmyra	25	6	6			9				21	
7	Kvidalsmyra	30	6	4	5		68				83	
8	Prestgårdsmyra	20	12	7			7				26	
9a	Breidmyra	155			225		85				310	25
9b	Sør for Breidmyra	155	16				16				32	
9c	Sør for Breidmyra	155	10				4				14	
10a	Vest f. Bjørgtjønn	155		18	54		23				95	
10b	Øst f. Bjørgtjønn	155		30	30		2				62	
10c	Sør f. Bjørgtjønn	155		8	6		11				25	
	Småmyrer	170					15				15	
11a	Stigmyra m.fl.	210	7	48	365		25				445	100
11b	Sør for Vålvatnet	210			28		2				30	
11c	Nord for Vålvatnet	200		19	5		1				25	
11d	Hattmyra	170	25	25			8				58	
	Småmyrer	250	25	50	75		50				200	
12a	Holbekkmyra m.fl.	175		95	288		45		27		455	155
12b	Sør for Tørstadv.	180		15	40		5				60	
12c	Vasslimyra	185	5	30	45		5				85	
13	Kråkhaugmyra	175		10			10				20	
14	Sør for Haugvang	190		18	2						20	
15a	Vest f. Tørstadv.	210	20	4	56						80	
15b	N. for Kårlibrønnen	290		17	160		20				197	
15c	Vest f. Vålvatnet	240	100		115		100				315	
15d	Øst f. Vatngårdsvt.	220		20			45				65	
15e	Øst f. Vatngårdsvt.	180	13				65				78	40
	Småmyrer	250			20		50				70	
16	Haugvangsmyra	205		40	7		1				48	
17	Raudmyra	200		25	15		2				42	
18	Blakkmyra	155	22	20	85		6	7		25	165	76
19	Hammermyra	135	51	70	13		5	3	15		157	12

- * Lm = Lyngrik kvitmosemyr
 Gm = Grasrik kvitmosemyr
 Gmbj = Grasmyr av myrull-bjønnskjeggtypen
 Gst = Grasmyr av starrtypen
 G = Annen grasmyr
 F/m = Furuskogmyr med mosemyrbunn
 Gr/Bj = Gran- og bjørkeskogmyr

nyrene i Rissa herred, Sør-Trøndelag.

Myrdybde m		Under- grunn	Fortorvings- grad, H		Dyrk- ings- verd, D	Dyr- ket myr- areal, da	Merknader m.h.t. utnyttelse m.v.
Vanligst	Største målte		I øvre meter	I dyper lag			
1,5-2,5	3,0	Leire	3-6	6-7	3		Dyrking
0,3-1,0	2,0	Leire	5-6	6-7	2	22	Dyrking
1,5-2,0	2,0	Leire	5-7	6-7	3		Dyrking
1,8-2,8	3,5	Leire	3-6	4-7	3		Dyrking
1,0-1,8	1,8	Leire	4-7	5-7	3	15	Dyrking
1,8-2,2	2,5	Leire	3-5	5-6	3		Dyrking (Leirtak)
1,6-2,8	3,2	Sand, leire	4-6	6-7	3	8	Dyrking
1,0-1,4	1,4	Leire	4-6	5-6	3		Dyrking (ca. 9000 m ³ brenntorv)
1,0-2,0	5,5	Leire	4-6	5-6	3		Dyrking/skogreising
0,6-1,9	2,5	Fjell, sand	3-6	5-7	4-5	10	Delvis til dyrking/skog
1,4-2,5	4,6	Sand, stein	2-5	3-7	3		Dyrking/skogreising
1,0-3,0	> 4,0	Fjell, leire	4-6	5-6	4		Delvis til skogreising
1,0-3,0	> 4,0	Fjell, leire	3-4	4-6	4		Delvis til skogreising
1,5-2,5	3,3	Leire	4-6	4-7	3		Dyrking/skogreising
0,6-2,5	> 4,0	Sand, stein	3-5	5-7	4		Skogreising/dyrking
1,0-2,0	3,0	Sand, fjell	5-6	5-6	5		
0,6-1,5	2,0	Sand, fjell	3-6	5-3	5		
0,6-3,7	4,8	Sand	2-5	4-7	4-5		Skogreising/dyrking
1,0-2,0	3,5	Sand, stein	4-6	6-7	4	20	Dyrking/skogreising
1,5-2,5	3,5	Sand	4-5	5-6	3		Skogreising/dyrking
2,0-2,5	3,1	Sand	4-5	6-8	4		Skogreising/dyrking
1,5-2,0	3,0	Sand	3-5	5-8	2		Dyrking
2,0-3,0	> 4,0	Sand	3-4	4-7	4		Dyrking
1,5-2,5	3,0	Sand, fjell	5-6	6-7	4		Dyrking/skogreising
0,5-3,0	3,5	Sand, fjell	3-7	3-7	5		Delvis til skogreising
1,8-5,0	> 5,0	Sand, fjell	2-6	3-7	5		Delvis til skog/beite
0,9-1,9	2,4	Sand	3-6	5-7	3-4		Delvis til dyrking/skog
2,0-2,8	3,2	Sand, grus	2-5	4-7	2-3		Dyrking/skogreising
1,7-2,5	> 4,0	Sand	3-4	3-6	4		Dyrk./skog (ca. 88000 m ³ brenntorv)
2,0-3,0	> 4,0	Sand, grus	3-6	3-8	4		Skogreising/dyrking
1,1-2,3	3,0	Sand, slam	3-6	3-7	3-4		Dyrking/skogreising (ca. 40000 m ³ strøtorv)
3,0-5,0	> 5,0	Sand, grus	3-6	4-7	4-5		Delvis til dyrking (ca. 100000 m ³ brenntorv)

Tabell 1. (forts.) Oversikt over myrareal m.v. fo

Myr- om- råde nr.	Navn/sted	H. o. h. m	Myrareal, dekar							I alt	Hera skog- groftele	
			Lm*	Gm	Gmbj	Gst	G	F/m	Gr/Bj			
20a	Kvernsjømyra	230	95	5	95	5					200	
20b	Myr i Børstinglia . . .	250			60	55					115	
20c	Sør f. Grønllitjøenna .	270	30		35	30					95	
20d	Fjellmyrer, Nordheia	350			250	250					500	
21a	Stygglimyra	160	20		42	70					132	97
21b	Myr ved Bjørndal . .	130	11			11					22	
21c-e	Myr ved Bjørneråsen	200		3		167					170	
21f	Stormyra, Denstad . .	140				20					20	
	Småmyrer	200				60					60	
22	Vargolmyra	173	15	10	25						50	
23a	Maritmyr	140	36		18	44			2		100	44
23b	Plattmyr	140	6		81					7	94	56
23c	Myr ved Hekeltindan	160			10	50					60	
23d	Nord for Myrvang . .	130		25		25	5				55	
23e	Nord for Ålmo lvt. . .	145	45	2	3	56					106	16
23f	Myr ved Myran	135	40			40					80	
	Småmyrer	200				30					30	
24	Raudmyr	140	30	30	120	60					240	80
25	Myr ved Skardet	180		15	21						36	21
26a	Fenstadslettet	110		2		55					57	
26b	Fenstadslettet	110	15	72	4	6					97	
27a	Søkkmyra	170		3	52	10	5				70	
27b	Åsen	110	6			14					20	10
27c	Sollia	120	2		14	17					33	5
27d	Nygard	230	20	20		20					60	
27e	Gomotjøenna	180				35					35	
	Småmyrer	130				25					25	
28	Storslettmyra	200	12	10	100	13					135	
29	Rabbarmyra	180	60	60	70	7					197	
	Småmyrer	250	25	25	50	50					150	
30	Skeimyra	45	7			16					23	
31	Moldråsmyra	200		50	115	5					170	
	Småmyrer	200				20					20	
32a	Stormyra	155			9	21					30	
32b	Nord for Helset	245	27								27	
32c	Nyrø	170	15			6					21	
33a	Haugenmyra	130	30			50					80	
33b	Fagerlia	230	35	6		30					71	
34	Reinsmyra	10	55			40					95	
35	Myr ved Skogly	20	18			14			25		57	
36	Myr ved Reinskogen .	30				7					7	
37	Kråknesmyra	30	140			60					200	
38	Myr ved Sund	20				15	5	5		5	30	

myrene i Rissa herred, Sør-Trøndelag.

Myrddybde m		Under- grunn	Fortorvings- grad, H		Dyrk- ings- verd, D	Dyr- ket myr- areal, da	Merknader m.h.t. utnyttelse m.v.
Vanligst	Største målte		I øvre meter	I dypere lag			
1,0-2,0	> 4,0	Fjell, sand	2-6	3-7	5		Delvis til skogreising
1,6-2,8	> 5,0	Fjell, sand	3-7	4-7	5		Delvis til skogreising
1,0-1,8	> 5,0	Fjell, sand	4-7	6-7	5		Delvis til skogreising
1,0-2,0	3,0	Fjell, sand	4-6	6-7	5		Delvis til skogreising
0,5-2,0	2,0	Sand, grus	3-6	6-7	2-3		Dyrking/skogreising
1,0-3,0	4,0	Sand, grus	2-6	5-7	4-5		Skogreising/beite
4,8-6,0	> 6,0	Leire	2-6	3-6	4-5		Delvis til dyrking/skog
1,7-3,0	> 4,0	Fjell, sand	2-7	2-7	5		Delvis til skogreising
1,8-3,0	> 4,0	Sand	2-6	4-7	4-5		Delvis til skogreising
0,8-1,3	1,3	Sand, leire	4-6	5-6	2		Dyrking/skogreising
0,7-3,4	4,5	Sand	3-7	4-7	4-5		Skogreising/(beite)
0,5-1,5	4,5	Sand	2-6	3-6	4-5	10	Dyrking/skogreising
0,6-2,4	4,0	Sand	3-6	4-7	4-5		Delvis til skog/(dyrk.)
0,5-3,5	4,5	Sand	3-7	5-7	3-4	12	Dyrking/skogreising
1,0-2,5	3,7	Fjell, sand	3-7	4-8	4		Skogreising/(dyrking)
1,5-3,0	> 4,0	Sand	2-3	3-7	4		Dyrking/skogreising (Litt strøtorv)
1,0-1,3	1,3	Sand, leire	4-6	5-6	2	40	Dyrking
1,8-3,0	> 4,0	Sand, leire	3-5	4-6	3-4		Dyrking/skogreising (Litt strøtorv)
0,8-2,0	> 4,0	Sand, stein	3-6	5-7	4-5		Delvis til dyrking
1,5-1,7	1,7	Sand, grus	5-7	6-7	4	22	Dyrking/skogreising
1,9-2,9	2,9	Grus	2-5	4-7	3	3	Dyrking
2,5-3,7	> 5,0	Sand, grus	2-4	3-7	5		Delvis til skog/dyrking
1,7-3,1	> 5,0	Sand, grus	3-5	5-7	2-3		Delvis til skog/dyrking
1,0-2,5	> 4,0	Sand, fjell	3-6	4-7	4		Delvis til dyrking/skog
1,0-2,3	> 4,0	Sand, grus	2-6	3-7	4		Delvis til dyrking/skog
2,0-2,5	2,5	Sand, leire	3-4	4-5	2		Dyrking
1,0-1,8	> 4,0	Sand, fjell	3-6	4-7	4		Delvis til dyrking/skog
0,6-1,1	2,5	Sand, leire	4-6	6-7	2		Dyrking
3,0-4,0	4,0	Fjell, sand	2-4	3-7	4-5		
2,2-3,8	4,4	Grus	2-6	3-7	3-4		Dyrking/skogreising
2,0-3,9	> 4,0	Sand, leire	2-7	3-8	4		Dyrking. (Ca. 40 000 m ³ brenntorv)
1,4-2,3	2,8	Kvabb, grus	2-7	5-7	5		Dyrking/skogreising
1,6-2,0	2,1	Sand, leire	2-5	2-7	2-3	28	Dyrking
1,4-2,7	2,8	Leire	2-4	3-6	3		Dyrking/skogdyrking
0,5-1,6	1,8	Leire, grus	4-6	5-7	2	13	Dyrking
1,7-2,3	2,8	Leire, stein	2-4	4-7	3	43	Dyrking (ca. 100 000 m ³ strøtorv)
1,0-1,9	1,9	Leire	2-6	4-7	2		Dyrking

Tabell 1. (forts.) Oversikt over myrareal m.v. for

Myr- om- råde nr.	Navn/sted	H. o. h. m	Myrareal, dekar								Herav skog- grøftet	
			Lm*	Gm	Gmbj	Gst	G	F/m	Gr/Bj	I alt		
39	Høgåsmyra	70	155		35	5			15		210	
40	Myr ved Leira	30	16			12					28	
41	Myr ved Rissa kirke .	30	17		4	9	10				40	
42a	Myr ved Rissa kirke .	30	15			5					20	
42b	Myr ved Rissa kirke .	30	10						3		13	
43a	Bergsmyra	90	35					40			75	
43b	Myr ved Middagsheia	260	190	50		470					710	230
44	Fesslettet m.fl.	250	25	65		90					420	120
	Småmyrer	180			240	40					160	
45	Frengsmyra, Fevåg .	50	60			75					135	
46	Storokseskarsmyra . .	50	70		10	40					120	
47	Frengsåsmyra	50	20			3					23	
48	Baksteinsmyrene . . .	40	40								40	
49	Myr ved Nordheim . .	30	5								5	
50a	Sør for Brettingen . .	10			30		15				45	
50b	Sør for Slettheia . . .	70	40								40	
51	Årlottmyrene	70	181		60	12			3		256	
52	Garmomyra	50	180			5					185	70
53	Sør for Foss bru	15			15	2					17	
54	Sør for Reinset	50	20	25	132						177	90
55	Aursjømyr m.fl.	170		5	50	5					60	
56	Aursjømyr m.fl.	170	10	5	195	10					220	
57	—>—	170		15						10	25	
58	—>—	170			25	5					30	
59	—>—	170			12						12	
60	—>—	170		15	30						45	
61	Aursjømyr m.fl.	170	10		80	3					93	3
62	—>—	165	5	7	100						112	
63	—>—	200			40	42					82	
64	—>—	155			10						10	
65	—>—	170			10	15					25	
66	—>—	160			35						35	
67	—>—	145		20							20	
68	—>—	145		18							18	
69	Fagerlimyra	140		30	10	15					55	
70a	Langmyra m.fl.	140		10	30	30					70	30
70b	—>—	150		7	54	54					115	49
71	Sør for Alset	90	2	8	5	15					30	
72	Nordøst for Alset . . .	200		10	10	15					35	
73a	Myr omkr. Vargøytj..	160				10					10	
73b	—>—	250				50					50	

myrene i Rissa herred, Sør-Trøndelag.

Myrddybde m		Under- grunn	Fortorvings- grad, H		Dyrk- ings- verd, D	Dyr- ket myr- areal, da	Merknader m.h.t. utnyttelse m.v.
Vanligst	Største målte		I øvre meter	I dypere lag			
0,6-2,0	2,3	Leire, sand	2-6	5-7	3-4		Dyrking/evt. skogreising (ca. 155 000 m ³ strøtorv)
2,0-2,7	2,8	Leire	2-3	3-6	3-4	7	Dyrking (ca. 15 000 m ³ strøtorv)
0,8-2,8	3,2	Leire, sand	2-4	4-8	2-3		Dyrking (ca. 15 000 m ³ strøtorv)
3,0-4,8	5,5	Leire	2-3	3-4	4-5		Dyrking (ca. 20 000 m ³ strøtorv)
4,0-4,7	> 5,0	Leire	2-3	3	4-5		Dyrking (ca. 15 000 m ³ strøtorv)
1,1-2,1	2,5	Leire, sand	3-4	4-7	3		Dyrking
1,5-3,0	4,6	Kvabb, grus	2-6	4-7	4-5		Delvis til skog/beite
1,0-2,5	> 5,0	Sand	5-6	6-7	4-5	10	Skogreising
0,5-1,5	2,9	Sand, stein	3-6	6-8	3-4		Dyrking
0,5-1,8	3,3	Sand, stein	3-6	6-8	4		Dyrking/(skogreising)
0,5-1,5	1,7	Sand, stein	3-7	5-8	4		Dyrking/skogreising
0,3-1,0	1,3	Sand, stein	3-6	5-6	4-5	30	Dyrking/skogreising
0,3-1,0	1,0	Grus, stein	5-6	-	5		
0,4-1,0	1,4	Sand, leire	5-7	5-7	2-3		Dyrking/(skogreising)
0,3-0,6	0,7	Stein, grus	3-6	-	4		Dyrking/skogreising
0,5-1,9	2,4	Sand, leire	4-6	5-7	3-4	15	Dyrking/skogreising
1,9-2,9	3,6	Sand, grus	3-5	4-7	3-4		Dyrking/skogreising
1,0-2,0	2,2	Leire, sand	2-6	3-6	3		Dyrking/skogreising
0,5-3,4	3,6	Sand, leire	5-7	6-8	3	18	Dyrking/skogreising
1,3-1,7	1,9	Sand, grus	4-7	6-7	2-3		Dyrking
0,5-1,6	2,0	Sand, grus	3-7	5-7	3		Dyrking
0,3-0,7	0,8	Sand, stein	2-5	-	3		Dyrking
1,0-1,6	1,7	Sand, grus	3-5	4-5	3	56	Dyrking
0,3-0,6	0,6	Sand, grus	2-7	-	3	8	Dyrking
0,5-0,9	1,3	Sand, grus	2-5	3-5	3		Dyrking
0,4-1,5	1,7	Sand, grus	3-4	4-5	3	22	Dyrking
0,6-1,6	1,9	Sand, grus	3-5	3-7	3	12	Dyrking
0,6-2,0	3,1	Sand, grus	3-6	4-7	2-3		Delvis til skog/(dyrking)
0,5-0,6	0,7	Sand, grus	3-5	-	3		Dyrking/skogreising
1,7-2,2	2,8	Fin sand	4-7	7	2-3		Skogreising/dyrking
1,0-1,5	1,8	Sand, grus	4-5	5-7	3		Dyrking/skogreising
1,0-1,5	1,8	Sand	3	3	4		Dyrking/skogreising
0,8-1,6	2,0	Sand	3-5	3-6	4		Dyrking/skogreising
0,6-1,7	2,0	Sand, grus	3-4	3-6	3-4		Dyrking/skogreising (ca. 30 000 m ³ strøtorv)
1,7-2,0	2,6	Sand	4-7	6-7	3		Dyrking/skogreising
0,8-1,7	1,9	Sand, grus	2-5	3-7	3-4		Skogreising/dyrking
0,4-1,6	1,6	Sand, grus	3-5	3	2-3	12	Dyrking
1,8-2,8	> 4,0	Sand	2-5	3-7	3-4		Delvis til dyrking/skog
1,0-2,0	> 4,0	Sand	3-6	4-6	2-3		Skogreising
0,3-0,8	1,0	Sand, fjell	4-6	-	2-3		

Tabell 1. (forts.) Oversikt over myrareal m.v. for

Myr- om- råde nr.	Navn/sted	H. o. h. m	Myrareal, dekar							I alt	Herav skog- grøftet	
			Lm*	Gm	Gmbj	Gst	G	F/m	Gr/Bj			
73c	—»—	300		5		180					185	
	Småmyrer	300				100					100	
74	Nord f. Storslettelv .	170		15	30	70					115	85
	Småmyrer	300				65					65	
75	Øst f. Skånøyklumpen	180		7		20					27	
	Småmyrer	350				200					200	
76	Vest for Løvlien . . .	140		40							40	
	Småmyrer	400				20					20	
77a-d	Nord f. Espenes . . .	200			30	76					106	
77e	—»—	240		35	35	142					212	
77f-j	—»—	200		21		96					117	23
77k-m	Lauvdalen-Slipro . .	200			47	79					126	29
77n, o	Ved Hafella	140		16	25	90					131	
77p	Myr ved Årøydalsbk.	100		20		15		5			40	
	Småmyrer	200				70					70	
78	Kimomyra	70	40	26							66	
79a	Øverlandsplassen . .	140	45	70		100		5			220	
79b	Sliperhaugen	140		20		5					25	
79c	Myr omkring Urda . .	190		27							27	
79d	—»—	200				30					30	
79e	Øverland	145	5	20							25	
	Småmyrer	150				50					50	
80a	Myr ved Rønningen .	15	4			3	3	2			12	
80b	—»—	15		14							14	
80c	—»—	15		3		2					5	
80d	Myr ved Stubbsveet .	15	20			5					25	
80e	—»—	15	45			15				5	65	30
80f	—»—	20	20								20	
80g	Myr i Føldalen	50				25					25	
80h	Myr ved Grova	130		30		40					70	
80i	Grovurda-Sæteråsen.	200		15		130					145	
80j	—»—	120		5	15	140					160	
	Småmyrer	150				150					150	
81a-b	Fagerlia-Kløftdals- åsen	100				115	10			6	131	96
81c	Myr ved Hjalmerås . .	140	14	14	25	65					118	35
81d	Myr i Skulkia	220		13	40	114					167	140
81e	Sør for Knatten	230			75	75					150	
81f	—»—	190			60	55					115	
81g	Rotabotn-Skålabukta	140			49	31					80	18
81h	—»—	140	6		14						20	
81i	Øst for Knatten	170		13	100	100					213	
81j	Hjalmeråsbotn-Storvt.	140	25	160	35	221					441	31
81k	—»—	145			15	120					135	
81l	—»—	140	5	35							40	
81m	Ålmodalen-Storvt. . .	160	10	85	155	85					335	110
	Småmyrer	200			40	40					80	

myrene i Rissa herred, Sør-Trøndelag.

Myrdybde m		Under- grunn	Fortorvings- grad, H		Dyrk- ings- verd, D	Dyr- ket myr- areal, da	Merknader m.h.t. utnyttelse m.v.
Vanligst	Største målte		I øvre meter	I dypere lag			
0,7-2,0	> 4,0	Sand	3-7	3-7	5		Delvis til skogreising
1,0-2,0	3,2	Fin sand	3-6	5-7	2-3		Skog/delvis til dyrking (beite)
0,9-2,0	4,0	Sand, fjell	4-6	6-7	3-4	10	Delvis til skog/(dyrking)
1,3-2,0	2,5	Grus, leire	2-3	3-6	3-4	35	Delvis til skog/(beite) Dyrking/(skogreising)
1,6-2,7	3,6	Sand, fjell	3-5	4-7	3-4		Skogreising/dyrking
2,6-4,7	> 5,0	Sand, grus	3-6	3-7	2-3		Delvis til skog/dyrking
1,0-3,0	4,0	Sand, grus	3-7	4-7	3-4		Delvis til skog/dyrking
1,0-2,3	2,3	Sand, grus	3-7	5-7	3-4		Delvis til skog/dyrking
1,0-3,0	4,1	Sand, grus	3-7	4-7	2-3		Dyrking/skogreising
0,3-1,6	1,8	Leire, grus	2-6	3-4	2-3		Dyrking/skogreising
3,5-4,0	4,5	Leire	3-6	4-7	4-5		Dyrking
1,7-4,8	> 5,0	Sand, grus	2-7	3-7	3	7	Dyrking/skogreising
1,5-2,0	2,0	Sand, stein	3-7	4-7	4		Dyrking/skogreising
1,3-2,6	2,6	Sand, grus	3-7	5-7	4		Skogreising/dyrking
2,0-3,0	4,0	Sand, grus	3-5	5-7	4		Skogreising/dyrking
3,5-4,0	> 5,0	Sand, grus	2-3	3-7	4-5		Dyrking/skogreising
0,5-1,5	1,7	Fin sand	3-6	6-7	2-3		Dyrking/skogreising
0,6-0,8	0,8	Fin sand	3-4	-	3		Dyrking/skogreising
0,5-0,6	0,6	Fin sand	3-6	-	3		Dyrking/skogreising
2,2-3,2	3,3	Fin sand	3-4	4-6	4	38	Dyrking/skogreising
0,4-1,4	1,4	Sand	2-4	4-7	3-4		Dyrking/skog.
0,4-1,3	1,7	Sand	2-5	5-7	4		Dyrking/skogreising
0,8-1,4	2,0	Sand	3-7	6-7	2-3		Dyrking/skogreising
1,7-3,9	4,0	Sand	2-7	4-7	2-3		Dyrking/skogreising
2,1-2,9	4,8	Sand, grus	2-7	4-7	4		Skogreising/(dyrking)
0,4-1,3	1,3	Sand, grus	3-6	-7	3		Skogreising/(dyrking)
0,3-0,6	0,6	Fin sand	3-5	-	2-3	10	Dyrking/skogreising
2,1-5,0	> 5,0	Fin sand	2-4	3-7	2-3		Dyrking/skogreising
1,3-5,0	> 5,0	Stein, sand	3-7	3-7	4-5		Skogreising/dyrking
1,0-3,0	> 5,0	Sand, fjell	3-7	5-7	4-5		Skogreising/dyrking
1,4-2,1	2,5	Sand, fjell	4-7	6-7	4-5		Skogreising/dyrking
1,2-2,5	4,0	Leire, sand	5-7	7	4-5		Skogreising/dyrking
2,0-4,0	4,0	Leire, sand	5-7	7	4		Skogreising/dyrking
2,0-3,9	4,1	Sand, fjell	3-6	5-7	4-5		Skogreising/dyrking
1,8-3,3	5,0	Sand, leire	3-6	4-7	4-5		Skogreising/dyrking
0,8-1,9	2,2	Sand, grus	3-5	4-7	3-4		Skogreising/dyrking
1,9-2,3	4,0	Leire, sand	2-4	3-6	4-5		Skogreising/dyrking
2,0-3,5	> 5,0	Sand, grus	4-7	6-7	4	10	Skogreising/dyrking

Tabell 1. (forts.) Oversikt over myrreal m.v. for

Myr- om- råde nr.	Navn/sted	H. o. h. m	Myrreal, dekar								Herav skog- grøftet	
			Lm*	Gm	Gmbj	Gst	G	F/m	Gr/Bj	I alt		
82	Storhavet	155	118	291	217	61					687	
83a	Myr omkr. Dørndalsvt.	170	40				10				50	
83b	—»—	205	42								42	
83c	—»—	205	180		30	50					260	
83d	—»—	250	20			40					60	
	Småmyrer	300	70			10					80	
84a	Myr omkr. Nordlaugen	270	10	10		20					40	
84b	—»—	270	60	35	60	155					310	
85a	Myr ved Arnstuvt. . .	230	40	10		20					70	
85b	Nordsætra-Mjøvt. . .	230	150	50	100	200					500	
	Småmyrer	250	75			75					150	
86	Myr omkr. Solemsvt.	170	350	100	250	150					850	
	Småmyrer	180			50	50					100	
87	Myr omkr. Roksetvt.	200	300	130	170	265	15				880	10
	Småmyrer	200			50	50					100	
88	Kalkberget-Lang- myran, Hasselvika	100	230			25		10			265	45
89	Myr ved Tjørevt. . . .	155	60	15	15	50				25	165	90
90	Myr ved Nebbestj. . .	195	45	20		25					90	
	Småmyrer	200				30					30	
91	Åsene vest f. Mjøvt. .	170	130	10		20					160	
92	Blanklitj.-Tjørevassd.	200	60	50		100					210	
93	Myr ved Sweet.	30	29			130					159	129
	Småmyrer i Storlid. .	100				30					30	
94	Myr ved Nordelva . .	30	25								25	
95	Myr v. Härbergselva .	70	26		6	5					37	17
96	Vassmyran m.fl. . . .	100	145			145					290	200
97	Nord for Lauvåsvt. . .	110	100			20					120	
98	Knutslettet m.fl. . . .	180	110	30		25					165	115
	Småmyrer	200				20					20	
99	Ved Oksulvatnet. . . .	240	15		20	20					55	
	Småmyrer	220			15	15					30	
100	Frengsøtervatnet . . .	270	35	20	20	35					110	
101	Myr ved Keiptjønna . .	320	47		20	20					87	7
	Småmyrer	340			10	10					20	
102	Vest for Storliheia . .	250	80	70	150	150					450	
	Småmyrer	200	20	20	20	20					80	
103	Myr ved Hafella	130	17								17	
104	Slättebakken-Salvt. .	295	200	130		60					390	
105	Amerikamyrene	370			70	60					130	
106	Myr omkr. Krokvatn	300	40		300	40					380	

myrene i Rissa herred, Sør-Trøndelag.

Myrddybdem		Undergrunn	Fortorvingsgrad, H		Dyrkingsverd, D	Dyrket myr-areal, da	Merknader m.h.t. utnyttelse m.v.
Vanligst	Største målte		I øvre meter	I dypere lag			
1,5-3,0	> 5,0	Leire, sand	3-5	6-7	3		Dyrking/skog. Ca. 140 da nydyrking.
1,9-2,8	3,0	Fjell, grus	3-6	5-7	5		Delvis til skogreising
1,8-2,0	2,0	Grus, fjell	3-7	5-7	5		Delvis til skog. Drikkevatn
0,5-1,8	2,1	Fjell, grus	4-7	6-7	5		Delvis til skog. Drikkevatn
0,6-3,0	3,4	Kvabb, grus	4-5	6-7	5		Delvis til skogreising
0,6-2,5	2,7	Sand, fjell	3-6	5-7	5		
0,7-2,7	3,8	Kvabb, fjell	3-7	5-7	5		Delvis til skog/(beite)
0,6-1,5	3,7	Fjell, grus	3-7	5-7	5		Delvis til skog/(beite)
0,7-2,7	4,7	Fjell grus	3-7	4-7	5		Delvis til skog/(beite)
1,0-2,5	5,0	Kvabb, grus	4-7	5-7	5		Delvis til skog/dyrking, beite
1,0-2,0	> 5,0	Fjell, kvabb	2-7	4-7	4		Delvis til dyrking (beite) og skog. Mye fjellgrunn
0,5-2,2	2,5	Sand	5-6	5-7	3		Dyrking/skogreising
3,0-4,0	> 5,0	Sand, grus	2-7	3-7	5		Delvis til skogreising
0,3-1,5	1,5	Sand, grus	5-6	6-7	5		Delvis til skogreising
1,1-1,9	1,9	Kvabb	3-6	4-7	5		
0,9-1,7	2,0	Sand, fjell	4-7	6-7	3-4		Dyrking (beite)/skogreising
0,5-1,1	1,3	Sand, grus	5-6	6-7	2-3	52	Dyrking/skogreising
0,4-1,3	1,3	Sand	4-7	6-7	4		Dyrking/skogreising
0,5-1,6	2,2	Sand	2-5	4-6	4		Dyrking/skogreising
1,1-1,4	1,4	Fjell, grus	3-7	-	4-5		Skogreising/beite
1,3-2,3	3,5	Sand, grus	3-6	4-7	4-5		Delvis til dyrking(beite)/skog
1,7-2,0	2,5	Fjell, kvabb	3-5	6-7	5		Skogreising/dyrking (beite)
1,3-2,0	2,0	Fjell, grus	3-6	5-7	5		
0,8-1,8	3,2	Kvabb, fjell	2-7	4-7	4-5		
1,3-1,7	1,7	Fjell	2-7	3-7	5		
0,7-2,6	2,9	Sand, grus	2-7	3-7	3-4		Delvis til skog/dyrking (beite)
0,5-1,4	1,4	Sand	2-6	6-7	4		Dyrking/skogreising
0,5-2,0	3,1	Fjell, sand	3-7	5-7	4-5		
0,5-1,0	2,1	Sand, grus	4-7	6-7	3-4		
0,9-2,0	2,7	Fjell, kvabb	3-7	6-7	4-5		

Tabell 1. (forts.) Oversikt over myrareal m.v. for

Myr- om- råde nr.	Navn/sted	H. o. h. m	Myrareal, dekar								Herav skog- groftet		
			Lm*	Gm	Gmbj	Gst	G	F/m	Gr/Bj	I alt			
107	Småmyrer				45	45					90		
108	V.f. Fessdalsvt.	280	30		100						130		
	Perssætra	250	100		70	213				12	395	125	
109	Bjørnsviksætra	180	50		20	50					120		
110	Myssmørtjønna	300			150	150					300		
111	Langvatna-Langårevt.	300	50		120	80					250		
112	Rålomyra	155	82								82		
113	Jutulmyran-Jolia ...	400	80	10	400	80					570		
114	Storårevt.-Malitj. ...	300	220		230	230					680		
115	Myr ved Lilleårevt. .	290			65	50					115		
116	Gåslungentjønna ...	305	130		290	10					430	20	
117	Haugsdalsr.-Langvt.	250	90		310	90					490	50	
118	Myr i Kjerringskaret .	230	5		30	10					45		
119	Myr ved Husbysjøen	140	26								26	20	
120	Myr ved Bjørnfjellet .	110	22								22		
121a	Myr ved Lauvlietj. . .	200	100	10	30	25					165	85	
121b	Myr ved Fessdal ...	110			30	10					40	15	
122	Myr ved Tøndervik .	90	20		12						32		
123a	Bjørkvika, Råkvåg ..	70	35								35		
123b	—»— ..	65	22								22		
124	Myr ved Slåttevik ..	30	20								20		
125	Myr ved Geitheia ...	90	10		3	2					15		
126	—»— ...	90	10		5						15		
127	—»— ...	130	52								52		
128	—»— ...	90	16								16		
129	Indreråkmyra	30	16								16		
130a	Storurshøia	170			15	5					20		
130b	»	190	15			5					20		
130c	»	240	85								85		
130d	»	200				55					55		
131	Nermyra, Råkvåg ...	40	50		85	37				5	177	40	
132	Nord for Nordsæter .	170			55	130					185	140	
133	Vest f. Nordsætervt..	170		10	35	13					58		
134	Myr mellom Skau- dalen og Elvdalen .	270	50		400	75	25				550		
135	Omr. omkr. Haugstj.	250			390	200					590	90	
136	Myr i Agnetlien	250	60		125	65					250		
137	Myr ved Hølen	230	35		35						70		
138	Nord for Hølen	220	110		60	60					230		
139	Haugamyra m.fl. ...	130	135		100	115					350	145	
140	N. f. Tømmerbakken	140			25	10					35		
141	Myr ved Lomtj.	155	40		80						120		
142	Krinsvt.-Nordsætervt.	100			37	38					75	15	
143	Kvernv.-Langluna .	230	12		6						18		
144	Kvernv.-Rødsjø ...	230	60								120		
	Tilsammen				7165	3455	9841	10522	157	117	100	31357	3284

Nytt oversiktskart over myrene i Rissa er utarbeidet etter N.G.O.'s kartverk i målestokk 1 : 50 000. På kartet er inntegnet beliggenhet og utstrekning av de viktigste myrene. Det har vært mulig å gjøre dette forholdsvis detaljert da det ved utarbeidelsen av kartet forelå halvferdige kopier av N.G.O.'s nye utgave av kartserien M711 over storparten av herredet. Nummereringen viser til de enkelte myrer eller myrområder, jfr. hovedtabellen, tabell 1.

Myrarealer og myrtyper

Ifølge inventeringen utgjør det samlede areal udyrket myr i Rissa ca. 31 360 dekar. Arealet er vanligvis beregnet ved bruk av punktdiagram på flybildene. Myrarealet utgjør ca. 5 % av totalarealet i Rissa, eller ca. 5,3 % av landarealet. Myrareal og prosentisk fordeling av de ulike myrtypene er ført opp i tabell 2.

Tabell 2.

Myrareal og prosentisk fordeling av de ulike myrtyper i Rissa.

Myrtyper	Myrareal i dekar			% av myrarealet
	Ikke dyrket eller skoggrøftet myr	Skoggrøftet myr	I alt	
Lyngrik kvitmosemyr ..	6 667	498	7 165	22,8
Grasrik kvitmosemyr ...	3 313	142	3 455	11,0
Grasmyr av myrull- bjønnskjeggtypen	8 882	959	9 841	31,4
Grasmyr av starrtypen .	8 935	1 587	10 522	33,6
Annen grasmyr	152	5	157	0,5
Furuskogmyr med mosemyrbunn	102	15	117	0,4
Gran- og bjørkeskogmyr	22	78	100	0,3
I alt	28 073	3 284	31 357	100,0

Tabell 3.

Myrarealenes fordeling i ulike høydesoner i Rissa.

Høydesone m.o.h.	Myrareal dekar	I % av samlet myrareal	I % av totalareal	I % av arealet i samme høydesone
0 - 60	2 545	8,1	0,4	2,8
60 - 150	5 530	17,7	0,9	5,0
150 - 300	20 770	66,2	3,3	8,2
300 - 611	2 515	8,0	0,4	1,5
I alt	31 360	100,0	5,0	-

Omlag 1/3 av myrarealet er skilt ut som *mosemyrer*, ca. 2/3 som *grasmyrer*, mens bare 0,7 % er *skogmyrer*. Av det samlede myrareal ble ca. 3 300 dekar registrert som skoggrøftet myr. Ca. 3/4 av det skoggrøftede myrarealet er opprinnelig grasmyrer.

Myrarealets omtrentlige fordeling i ulike høydesoner går fram av tabell 3. Ialt ca. 2/3 av myrarealet finnes mellom 150 og 300 meters høyde, mens ca. 1/4 finnes under 150 m o.h. og ca. 8 % over 300 m o.h. Myrfrekvensen er størst i høydesonen mellom 150 til 300 m o.h., hvor ca. 8,2 % av totalarealet er myr. Under 150 m o.h. er myrfrekvensen ca. 4 %, mens den bare er ca. 1,5 % over 300 m o.h.

Myrtypene er bestemt etter *Holmsens* myrinndeling, konferer *Løddesøl* og *Lid* (9).

I Rissa er de *lyngrike kvitmosemyrene* ofte dominert av lite kravfulle til nøysomme planter som bjønnskjegg, rome, røsslyng, kvitlyng, klokkelyg, molte, dvergbjørk, soldogg, vorte-kvitmose, rød-kvitmose, dverg-kvitmose og stiv-kvitmose m.fl. I enkelte partier kan det forekomme spredte individer av middels kravfulle arter som f. eks. pors, duskmyrull, bukkeblad og dystarr.

På *grasrik kvitmosemyr* er bjønnskjegg og rome ofte mer vanlige enn på foregående type, og det finnes mindre lyng. Foruten flere av de nevnte artene finnes gjerne andre lite kravfulle til nøysomme planter, som torvmyrull, sveltstarr, furu-kvitmose m.fl. Middels kravfulle arter som f.eks. myrfiol, blåtopp, myrsigdmose og grasrose m.fl. kan også forekomme.

På den mest næringsfattige grasmyrtypen, såkalt *myrull-bjønnskjeggmyr*, finnes foruten myrull og bjønnskjegg mange av kvitmosemyrenes lite kravfulle eller nøysomme planter, men flere middels kravfulle arter er mer vanlig. Det gjelder særlig blåtopp, duskmyrull, pors, bukkeblad, blank-kvitmose og grasrose m.fl. Flekkvis kan en finne kravfulle planter som takrør, dvergjamne, myrsnelle, brunklomose og krok-kvitmose m.fl.

På *grasmyr av starrtypen* finnes foruten de artene som er nevnt under foregående type en rekke andre kravfulle til middels kravfulle planter. Det er strengstarr, kornstarr, gulstarr, sveltull, bjønnbrodd, mjødukt, myrhatt, stjernemose, stiv-kvitmose, makkrose m.fl.

Det ble foretatt enkle analyser av vegetasjonen på ca. 2 m² store flater ved steder hvor det ble tatt ut dyrkingsprøver av myrjorda. Tabell 4 gir et bilde av forekomsten for de vanligste planteartene. Noen planter ble bestemt på stedet, og en del prøver ble samlet inn til nærmere undersøkelse. Bestemmelsene av mosene i disse prøvene er utført av vit.ass. *Arne Pedersen*, Universitetets botaniske museum, Oslo.

Tabell 4. Vegetasjonsanalyser i forbindelse med jordprøvetaking på myr i Rissa.
 Dekningsgrader etter Hult-Sernanders skala.*)

Prøve nr. Måned Myrtype	1 6 Gst	2 6 Gmbj	3 8 Gst	4 8 Gmbj	5 8 Grn	6 6 Gst	7 6 Gst	8 6 Lrn	9 7 Grn	10 7 Gst	11 7 Gmbj	12 9 Gmbj	13 9 Gst
<i>Planter i feltsjiktet:</i>													
<i>Scirpus caespitosus</i>	4	5	3	3	4		4	2	5	2	5	4	2
<i>Narthecium ossifragum</i>	1		1	2	2			1	2	1	4	3	1
<i>Molinia coerulea</i>	2	2		3	2	1	3	1	5	5	4	4	4
<i>Eriophorum angustifolium</i>				4	2			1	1	2	2	1	2
<i>Andromeda polifolia</i>				1	1		1	1	1	1	1	1	1
<i>Erica tetralix</i>	1	1		1	1		1	1	1	1	1	1	1
<i>Menyanthes trifoliata</i>	1		1	1		5	1	1	1	2			
<i>Potentilla erecta</i>		2	1	1			1	1	1	2			
<i>Myrica gale</i>		1	1	3	3		1	1	1	1			2
<i>Drosera rotundiflora</i>			1	1	1		1	1	1	1	1	1	
<i>Drosera anglica</i>			1	1							1		
<i>Betula pubescens</i>				1	1			1			1		
<i>Calluna vulgaris</i>				1	1			1					
<i>Pinguicula vulgaris</i>	1			1	1			1		1			
<i>Eriophorum vaginatum</i>		1			2					1			
<i>Carex limosa</i>						2		1		1			
<i>Carex chordorrhiza</i>						1				1			
<i>Carex panicea</i>						2			1	2			1
<i>Carex pauciflora</i>			1			1				1			2
<i>Carex lasiocarpa</i>			2	4									
<i>Carex rostrata</i>													
<i>Carex flava</i>													
<i>Carex livida</i>			1										
<i>Phragmites communis</i>			1	2									
<i>Equisetum palustre</i>	2		1	1							1		
<i>Betula nana</i>								1					
<i>Selaginella selaginoides</i>		1											
<i>Succisa pratensis</i>													
<i>Viola palustris</i>							1						
<i>Rhynchospora alba</i>			1	1	1								1
<i>Rubus chamaemorus</i>								1					
<i>Scirpus hudsonianus</i>													2

Tabell 5. Analyser av myrjordprøver

Prøve nr.	Sted	Myr-område nr.	Myr-type	Myr-dybde m	pH	Innhold i lufttørr jord mg pr. 100 g	
						P-AL	K-AL
1	Breidmyra	9	Gst	1,8	5,9	0,8	18,0
2	»	9	Gmbj	2,1	5,0	4,6	26,8
3	Holbekkmyra .	12	Gst	3,5	5,6	2,3	25,2
4	»	12	Gmbj	2,7	5,4	1,4	17,0
5	»	12	Gm	3,0	4,7	3,4	24,6
6	Fenstadslettet .	26	Gst	1,2	5,8	1,5	42,0
7	»	26	Gst	1,0	5,2	0,8	9,2
8	Kråknesmyra..	37	Lm	2,1	4,9	4,7	23,8
9	Aursjømyr	55	Gm	1,7	4,5	3,6	17,6
10	»	55	Gst	1,6	5,1	1,4	9,6
11	»	56	Gmbj	1,0	4,5	2,0	16,2
12	Nordsæter	132	Gmbj	1,9	4,4	3,7	21,6
13	»	132	Gst	1,3	4,5	4,2	30,4
14	Grønningsmyra	1	Gm	2,2	4,4	3,5	78,8
15	»	1	Gm	2,3	4,2	7,6	31,6
16	Storhavet	82	Lm	2,3	4,1	3,0	24,6
17	»	82	Gmbj	2,3	4,6	2,6	11,6
18	»	82	Gm	3,6	4,1	1,9	11,0
19	»	82	Gmbj	2,7	4,8	2,0	11,8
20	»	82	Gm	2,5	4,2	3,1	19,8
21	»	82	Gst	2,0	5,6	2,3	36,2

Analyser av myrjord

Under inventeringen ble det fra 7 forskjellige områder tatt ut ialt 13 dyrkingsprøver av myrjord for kjemiske analyser. Dessuten er det tidligere tatt ut 8 prøver i forbindelse med detaljundersøkelsene av Grønningsmyra og Storhavet. Prøvene er tatt ut med *Løddesøls prøvetaker* for dyrkingsmyr og tilsvarende 1 dm³ av «matjordlaget», dvs. de øverste 20 cm av torvlaget. Analyser av uttatte jordprøver er utført av *Statens landbrukskjemiske kontrollstasjon, Trondheim*. Analyse-resultatene for prøvene er gjengitt i tabell 5.

Surhetsgraden, uttrykt ved pH-verdien, varierer fra pH 4,1 til pH 5,9. Prøvene fra grasmyr viser som oftest middels sur jord, pH 5—6, unntatt for prøver fra grasmyr av myrull-bjønnskjeggtypen som ofte viser sterkt sur reaksjon, dvs. pH mindre enn 5. Prøvene fra mosemyr indikerer alle sterkt sur jord.

Fosfor-innholdet uttrykt som P-AL, er lite i samtlige prøver, særlig i betraktning av at dette gjelder myrjord med lav volumvekt i forhold til mineraljord.

fra Rissa.

Litervekt vannfri g	Innhold i vannfri jord			Totalinnhold pr. da til 20 cm dybde		Merknader (Undergrunn, tilsigsforhold)
	Aske %	N-tot. %	CaO-tot. %	N, kg	CaO, kg	
165	14,5	2,52	1,03	832	340	Leirgrunn. Tilsigspreget
134	9,1	3,10	0,66	831	177	Leire, stein, grus. Tilsig
118	7,4	2,18	0,73	514	172	Sand i undergrunnen
144	6,4	2,76	0,77	794	222	Sand. Takrørsump
120	4,0	2,10	0,24	504	58	Sand. Uten særlig tilsig
259	53,8	1,09	0,18	565	93	Slamblandet torv
223	51,8	1,15	0,15	513	67	Slamblandet torv
108	7,5	2,52	0,35	544	76	Leirgrunn. Uten tilsig
91	2,8	1,28	0,19	233	35	Sand, grus. Uten tilsig
154	4,8	2,14	0,93	659	286	Sand, grus. Tilsigspreget
117	1,7	1,88	0,11	440	26	Sand, grus. Svakt tilsig
134	4,5	2,50	0,11	670	30	Fjell. Svakt tilsig
135	18,3	2,34	0,08	632	22	Sand. Litt slaml. torv
73	5,6	2,14	0,42	312	61	Leire. Uten tilsig
104	6,8	1,38	0,26	287	54	Leire. Uten tilsig
151	2,1	1,36	0,40	411	121	Leire. Uten tilsig
156	3,6	2,85	1,22	889	381	Leire. Uten tilsig
115	1,8	1,54	0,40	354	92	Leire. Svakt tilsig
126	3,1	2,44	1,36	615	343	Leire. Uten tilsig
128	3,4	1,90	0,74	486	189	Sandbl. leire. Svakt tilsig
146	6,6	1,67	2,44	488	712	Leire. Tilsigspreget

Innholdet av *kalium* (K-AL) veksler noe, men for nesten alle prøvene må innholdet av kalium karakteriseres som *lite* når verdiene reduseres i forhold til volumvekten. Prøve nr. 14 skiller seg ut ved å ha betydelig større tall for innholdet av lettøselig kalium enn de andre. Redusert for volumvekt har prøven middels innhold. Kaliuminnholdet i udyrket myr vil imidlertid forbrukes raskt når myra eventuelt dyrkes opp.

Litervektene av vannfrie prøver viser at de fleste ligger i området 100—150 gram pr. liter, dvs. at myrjorda i matjordlaget kan karakteriseres som *noenlunde vel formolda* (11). Prøvene 6 og 7 har forholdsvis høy litervekt på grunn av at torva er en del slamblandet. *Litervektene* for prøve 9 og 14, som begge er tatt på mosemyr, tilsvarer *svakt formolda myrjord*.

Askeinnholdet veksler sterkt. Sammenlignet med et stort antall analyser som er foretatt tidligere, ligger askeinnholdet for prøvene fra de forskjellige myrtypene både over og under middeltallene (12). Askeinnholdet veksler fra 2,1 % til 7,5 % for prøvene fra lyngrik kvitmosemyr, fra 1,8 % til 6,8 % for prøvene fra grasrik kvitmose-

KART
OVER MYRENE I HERREDET

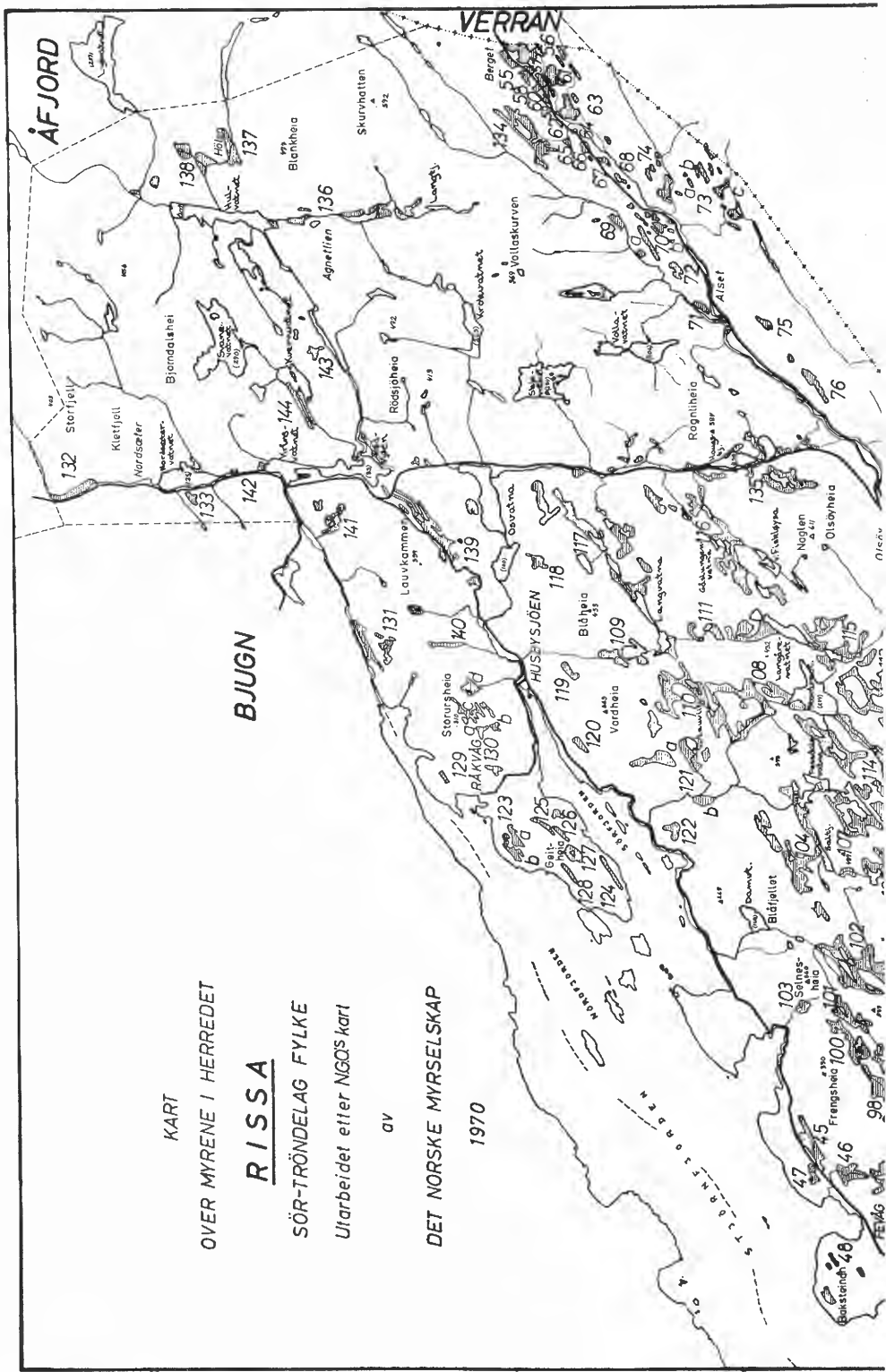
RISSA

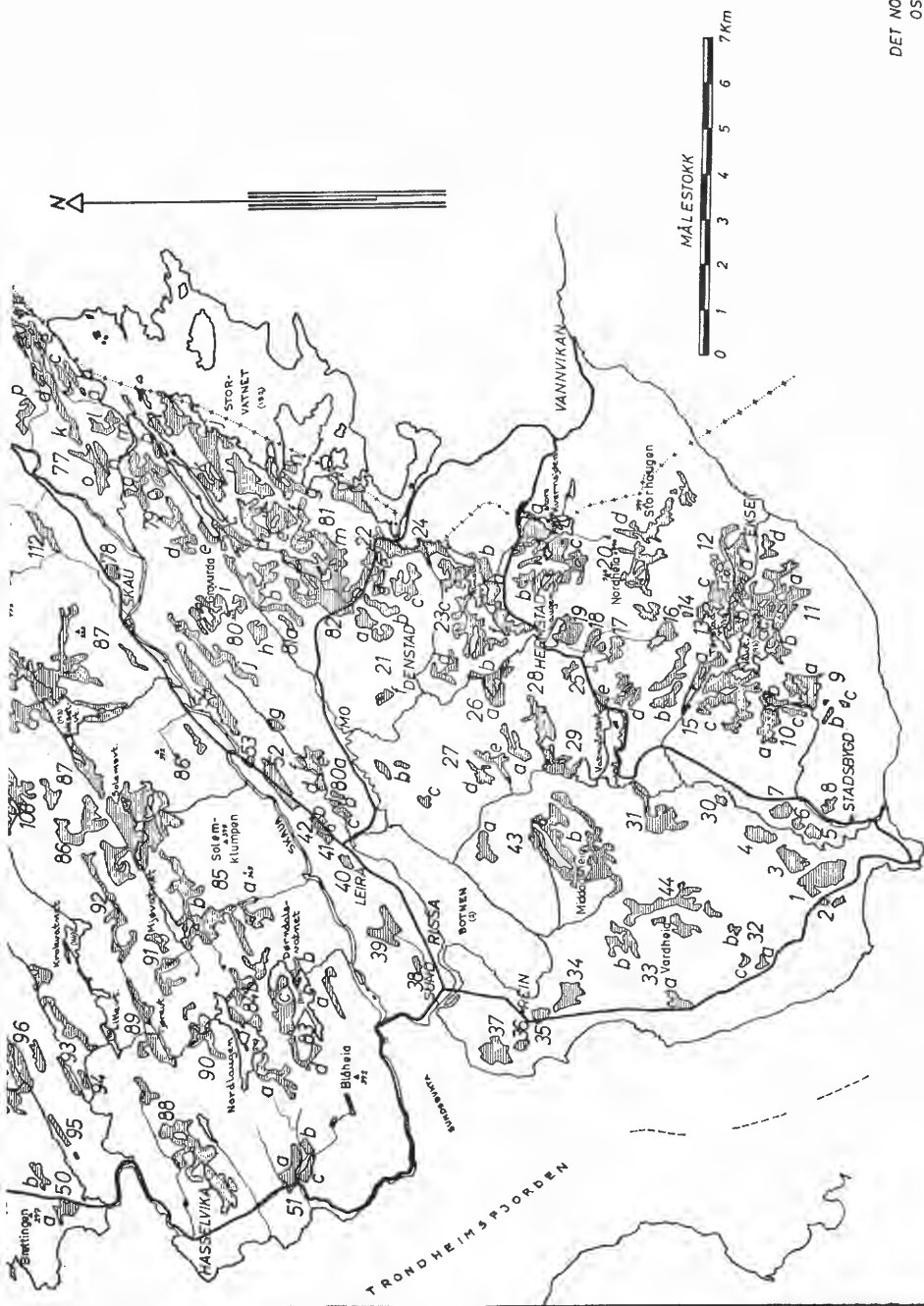
SÖR-TRÖNDELAG FYLKE

Utarbeidet etter NGQS kart

DET NORSKE MYRSELSKAP

1970

myr, fra 1,7 % til 9,1 % for prøvene fra myrull-bjønnskjeggtypen og fra 4,8 % til 18,3 % for prøver fra starrtypen. Prøve nr. 6 og 7 er ikke medregnet, da askeinnholdet er uforholdsmessig høyt og egentlig ikke representativt for myrjord, jfr. litervektene.

Nitrogen-innholdet er stort sett middels i forhold til hva som er vanlig for de enkelte myrtypene. Prøvene nr. 1, 2, 4 og 17, som alle er fra grasmyr, har forholdsvis høyt nitrogeninnhold, regnet som totalinnhold pr. dekar til 20 cm dybde. I forhold til middeltall for myrtypene inneholder også prøvene nr. 8 og 16 (fra lyngrik kvitmosemyr) og prøvene nr. 5 og 20 (fra grasrik kvitmosemyr) nitrogenmengder som tilsvarer noe over middels.

Innholdet av *kalk* (CaO) er over middels for begge prøvene fra lyngrik kvitmosemyr og for to av prøvene fra grasrik kvitmosemyr (prøve nr. 18 og 20). For grasmyrene veksler innholdet en del. Prøvene nr. 1—4 og nr. 10 har et totalinnhold pr. dekar til 20 cm dybde som tilsvarer over middels for vedkommende typer, mens de øvrige prøvene har kalkinnhold som ofte ligger betydelig under det vanlige.

Myrdybder, omdanning og undergrunn m.v.

Ved undersøkelserne ble det med kortbor og et skjøtbart kammerbor foretatt en rekke boringer på hver myr, eller innen hvert myrområde. Antallet boringer på myr i Rissa teller mer enn 2200. Ved boringene ble bl. a. myrdybde, torvas omdanning og undergrunnens art bestemt og vurdert. Forholdene veksler en del fra myr til myr, slik at det er vanskelig å gi noen generell beskrivelse av myrene i Rissa. Når det gjelder de enkelte myrene henvises for øvrig til oversikten i hovedtabellen.

Av de ialt ca. 2230 boringene på myr i Rissa var fordelingen av myrdybdene denne:

Mindre enn 1,0 m	645 borepunkter
1,0 til 1,9 m	735 »
2,0 til 2,9 m	545 »
3,0 til 3,9 m	170 »
4,0 til 4,9 m	95 »
> 5,0 m	40 »
Ialt	<hr/> 2230 borepunkter <hr/>

Med nesten 40 % av de målte myrdybdene på 2 m eller mer kan myrene i Rissa karakteriseres som forholdsvis dype.

Formoldingsgraden for myrjorda i «matjordsjiktet» varierer naturlig nokså mye, fra de nedbørspregede mosemyrer som kan ha svak

formolding, til næringsrike tilsigsmyrer med ofte vel formolding. Ved de fleste borepunktene ble det imidlertid notert noenlunde vel formolda myrjord.

Fortorvingsgraden veksler sterkt. Det er brukt grader fra H 2 til H 8 etter von Posts 10-delte skala (11). Vanligste fortorvingsgrad i øvre m er H 4—6, dvs. middels omdannet torv. Lengre nede, på dypere myr er H 6—7 vanlig. Noen mosemyrer er så svakt fortorva i øverste meter at de kan betegnes som strøtorvmyrer. Gunstigste fortorvingsgrad med tanke på dyrkingsmessig utnyttelse er H 4—5.

Undergrunnen består for det meste av sand, leire og grus. Under den marine grensa (150—170 m o.h.) er det vanlig å finne havleire under torvlagene, sammen med sand og grus. Men også over den marine grensa består mineralgrunnen ofte av leirholdig sand, avsatt i ferskvatn. I en prøve av undergrunnen fra *Holbekkmyra* (myr nr. 12), som ligger ca. 175 m o.h., ble det ved mekanisk analyse funnet 62,0 % sand og 38,0 % leire. I høyereliggende områder, eller i deler av herredet hvor jordsmonnet gjennomgående er tynt, finnes ofte bare tynne lag med forvitningsgrus under torvlagene, særlig i myrkanten nær fastmarka.

Dreneringsmulighetene veksler sterkt. Stort sett vil de fleste myrer kunne tørrlegges tilfredsstillende på vanlig måte. Men enkelte myrområder vil kreve større kanaliseringsarbeider med sprenging av fjellterskler eller senking av vatn o.l.

BRUK AV MYRENE I RISSA

Myrene i Rissa har fra gammelt av hatt forholdsvis liten grad av utnyttelse, som udyrket beite o.l. Det har imidlertid vært en ganske omfattende *brenntorvstikking* på en del myrer ved tett bebodde, skogfattige områder nær sjøen. Litt *strøtorv* til bl.a. oppsamling av husdyrgjødsel er også tatt ut fra noen av myrene. Avtorvede deler av myrene er ofte blitt dyrket opp. Derfor er det vanskelig å fastslå med sikkerhet hvor store myrarealer som gjennom tidene helt eller delvis er blitt avtorvet ved brenntorv- eller strøtorvdrifter. På grunnlag av observasjoner under inventeringen er de helt eller delvis avtorvede arealene i Rissa anslagsvis beregnet til ca. 900 *dekar*. Det stikkes fortsatt brenntorv som suppleringsbrensel i Rissa, men i forholdsvis beskjeden målestokk mot det som var vanlig for bare noen få år siden, noe de hundrevis av torvbuene vitner om.

Ved undersøkelser i Stadsbygd har Trøndelag Myrselskap beregnet at det tilsammen var ca. 198 000 m³ brenntorv (råtorv) i Haugvangsmyra, Hammermyra og Prestgårdsmyra (6 og 7). Stort sett er de gjenværende brenntorvmasser i Rissa ikke av beste kvalitet. Fortorvingsgraden er vanligvis H 5 — H 6. Den bedre brenntorva (H 7 og sterkere omdannet) finnes som regel bare nær myrkantene og i bunn-

lagene. Likevel må en si at myrene i Rissa fremdeles inneholder forholdsvis betydelige ressurser brukbar brenntorv til husbehov.

På enkelte nedbørspregede myrområder finnes en del strøtorv, dvs. torv med svak omdanning (H 2 — H 3) i øvre meter. Men det finnes i Rissa ingen myrområder av en slik størrelse at de er egnet for større torvstrøproduksjon etter de vanlige, tradisjonelle metodene i dag.

De viktigste former for næringsmessig utnyttelse av myrene vil sannsynligvis være dyrking og skogreising.

Dyrking

Ved inventeringen i Rissa er det registrert ca. 800 dekar myrjord som er dyrket i den senere tid, eller som er under dyrking. Det er trolig opprinnelig dyrket noe mer myrjord, men på noen av arealene har preget av myrjord forsvunnet etter hvert som den er blitt blandet med mineraljord.

Av større aktuelle dyrkingsprosjekter på myr i herredet skal nevnes søndre del av Storhavet (nr. 82) hvor mer enn 100 dekar nydyrkes. Videre har Det norske myrselskap detaljundersøkt den nesten 400 dekar store Grønningsmyra (nr. 1), og utarbeidet et forslag til drenering og dyrking av den.

Da myrene som regel ligger i forsenkninger eller lavereliggende deler av terrenget, finnes det ofte mer løst mineralmateriale som leire, sand og grus under torvlagene enn på oppstikkende fastmark omkring. Selv på grunne myrer har en derfor ofte en betydelig jordreserve som kan nyttes til jordbruk eller skogbruk, dersom myrene ligger slik til at de kan tørrlegges m. v.

Med tanke på eventuell bruk av myrene til planteproduksjon er det såkalte *dyrkingsverdet* vurdert for myrene i Rissa. Dyrkingsverdet (D) er en skjønnsmessig ansatt karakteristik for summen av de faktorer som antas å ha betydning ved oppdyrking:

- D 1 = meget gode dyrkingsmyrer
- D 2 = gode dyrkingsmyrer
- D 3 = noenlunde gode dyrkingsmyrer
- D 4 = mindre gode dyrkingsmyrer
- D 5 = dårlige dyrkingsmyrer

De viktigste faktorene er vanligvis høyde over havet, myrtype, torvslag, omdanning, kjemisk innhold, myrddybde, undergrunnens art, overflateforhold, dreneringsmuligheter, innhold av røtter og stubber i myrprofilet, samt myrenes størrelse og form (8 og 11). Det er derimot ikke tatt hensyn til beliggenhet i forhold til bebyggelse, veier o.l. Ifølge myrinventeringen i Rissa har ca. 5000 dekar myr dyrkingsverdet D 3 eller bedre, ca. 4000 dekar D 3—4, ca. 5000 dekar D 4,

ca. 8500 dekar D 4—5 og ca. 8900 dekar D 5. Ved vurdering av eventuell utnyttelse av de enkelte myrene til dyrking, ble det lagt noe mer vekt på beliggenhet, topografi, arrondering, dybdeforhold og undergrunn m.m. for myrer til dyrking og utnyttelse til vekselbruk enn til beite. Anslagsvis 5000 dekar myr er ved undersøkelsen vurdert som skikket for vekselbruk, mens omlag 4000 dekar myr er skikket for oppdyrking til beite.

Skogreising

Den mest arealkrevende virksomhet på myr i Rissa er grøfting med tanke på skogreising. Nærmere 3300 dekar myr, hovedsakelig snau-myrr, ble ved inventeringen registrert som grøftet eller pløyd for skogreising. Myrene utgjør den viktigste framtidige skogreisingsmarka, og aktiviteten når det gjelder skogreising har vært økende i herredet. Ifølge Skogbrukstillingen 1967 ble et areal på ca. 3900 dekar brukt til skogreising i perioden 1/9 1957—31/8 1967. Av dette var ca. 650 dekar myr. I løpet av de siste fire årene, fra flyfotograferingen i juli 1965 og fram til tidspunktet for inventeringen, er det skoggrøftet ca. 2100 dekar, eller nesten 2/3 av det samlede grøftede myrareal. Det er dermed i disse årene gjennomsnittlig skoggrøftet mer enn 500 dekar myr pr. år. I tabell 6 er det en oversikt over skoggrøftede myrer som ble registrert ved inventeringen.

I tillegg til de allerede skoggrøftede myrarealene er det ved denne forhåndsvurderingen anslått at det er ca. 9000 dekar myr som fortrinnsvis egner seg til skogreising. Det er da ikke regnet med arealer som er vurdert som egnet for jordbruk. Skogbrukstillingen 1967 oppgir ca. 11100 dekar myr som framtidig skogreisingsareal. Det er ved vurderingen av myrene for skogreising tatt hensyn til klimatiske forhold, dvs. høyde over havet og veksten av skogen på fastmarka omkring myrene. Myrområder med utsatt beliggenhet har en mest mulig unngått å ta med. Videre er det lagt vekt på tørleggingsmulighetene. Som mulig skogreisingsareal på myr er det fortrinnsvis tatt med de deler av myrene som kan tørrellegges tilfredsstillende på noenlunde rimelig måte.

Etter at gjødsling er blitt mer alminnelig, er de ulike myrtypenes næringsstatus ikke lenger så avgjørende for valg av skogreisingsfelt på myr. Men de ulike egenskapene som ofte er knyttet til de enkelte myrtypene har likevel stor betydning, bl.a. for vurdering av gjødselprogram, produksjonsevne, grøftetetthet og -dybde, bæreevne for maskiner m.m. Myrtypen er som før nevnt en viktig faktor ved vurdering av dyrkingsverdet som derfor også gir gode holdepunkter ved eventuell bruk av myrene til skogreising.

Kort omtale av myrområdene

Ved inventeringen i Rissa ble det foretatt en inndeling i 144 naturlig avgrensede myrer eller myrområder. Nummereringen framgår av oversiktskartet; den begynner i sør ved Stadsbygd og ender i fjellområdene mot nord.

I det følgende blir det for oversiktens skyld gitt en omtale av myrene i de forskjellige deler av herredet. Ellers gir hovedtabellen, tabell 1, mer detaljerte opplysninger om myrene.

Sentralt beliggende i Stadsbygd finnes ialt ca. 880 dekar myr (nr. 1—8 og nr. 30). Det er mest mosemyrer, men også en del grasmyrer i området. Myrdybden er vanligvis omkring 1,0 til 2,5 m og undergrunnen består av leire og sand. Dreneringsmulighetene er forholdsvis gode. Myrene er alle omgitt av dyrket mark og forholdene synes ellers å være gunstige for dyrking av storparten av arealet.

I åsene nord-øst for Stadsbygd, bl.a. omkring Vålvatnet og Tørstadvatnet, finnes ca. 2800 dekar myr (nr. 9—16). Mer enn 300 dekar av arealet er nå skoggrøftet. Ca. 300 dekar er småmyrer og myrene er ellers en del oppstykket av bergrygger. Men det er også forholdsvis store sammenhengende felter i området. Myrtypen er for det meste grasmyrer, men mosemyrpartier forekommer på større felter. Undergrunnen veksler sterkt og består av leire, sand og fjell. Myrene i området egner seg delvis til skogreising og/eller dyrking. I Holbekkmyra (nr. 12a) er forholdene lagt til rette for dyrking og/eller skogreising ved at det nylig er gravd en kanal gjennom myra. I hele området vil anslagsvis 900 dekar egne seg fortrinnsvis for dyrking til beite, og ca. 900 dekar til skogreising.

Like sør for Laugen ligger 3 myrer (nr. 17—19) på ialt ca. 360 dekar, med omlag like store arealer grasmyr og mosemyr. Av arealet er ca. 90 dekar skoggrøftet. Hammermyra (nr. 19) er forholdsvis dyp; dybdene varierer vanligvis fra 3,0 til 5,0 m. Myrene kan delvis nyttes til dyrking (ca. 120 dekar) og skogreising (ca. 150 dekar). Blakkmyra (nr. 18) inneholder ca. 40 000 m³ nyttbar strøtorv.

Myrområde nr. 20 består av ca. 410 dekar myr vest for store Kvern-sjøen og ca. 500 dekar småmyrer og fjellmyrer ved Nordheia og Storhaugen. Myrene har svært ofte fjellgrunn like under torvlagene eller under et tynt sandlag. Bortsett fra de høyereliggende myrene kan områdene delvis nyttes til skogreising (anslagsvis 200 dekar).

Omkring Ålmoivatnet og i området ved Denstad finnes ca. 1400 dekar myr (nr. 21—26). Av dette er ca. 300 dekar skoggrøftet. Myrene ligger mellom 140—200 m o.h. og er en del oppstykket av berggrunn. Men store, sammenhengende myrstrekninger finnes, særlig på Raudmyr (nr. 24), ved Ålmoivatnet (nr. 23) og på Fenstadslettet (nr. 26). Myrdybden varierer mest omkring 1,0—2,5 m. Undergrunnen består mest av sand, grus og leire, og i enkelte myrområder (nr. 21a, 22 og 24) hviler torvlagene ofte på fjell. Stormyra ved Denstad (nr.

21f) er forholdsvis dyp, dvs. 4,8—6,0 m, og tildels bløt og gyngende på midtpartiet. På Fenstadslettet (nr. 26) er det nylig gravd en kanal som gir avløpsmuligheter for storparten av området. Feltet vest for kanalen (26a) er best egnet for oppdyrking. Ialt for hele det omtalte området kan ca. 370 dekar fortrinnsvis dyrkes, eller omlag 530 dekar nyttes til skogreising.

I åstraktene nord-vest for Stadsbygd og ved Vatngårdsvatnet finnes ca. 2500 dekar myr (nr. 27—29, nr. 31—33 og nr. 43—44). Av dette er ca. 360 dekar skoggrøftet. De største av disse feltene ligger omkring Middagsheia (nr. 43b) og sør for Vardheia, i nærheten av Fesslettet (nr. 44). Myrene her er for en del oppstykket av bergrygger og skog, men det finnes også noen større sammenhengende partier. Av myrtypene dominerer starrtypen og myrull-bjønnskjeggtypen, men det finnes også en del grasrik- og lyngrik kvitmosemyr. Myrdybden veksler noe, vanligvis fra 1,0 til 2,5 m. Dybder på 5 m eller mer er målt på noen av myrene. Undergrunnen består mest av sand, grus og stein, enkelte steder også fjell. Bergsmyra (nr. 43a) skiller seg fra de andre ved at den ligger mer sentralt til i lavere liggende område øst for Botnen. Myra er vanligvis 1,1 til 2,1 m dyp, med 2,5 m som største målte dybde. Undergrunnen består av leire og sand. Arealet av Bergsmyra er ca. 75 dekar som fortrinnsvis kan nyttes til dyrking. Torva er lite til middels omdannet i øvre meter de fleste steder på samtlige myrer. For hele området er ca. 520 dekar vurdert som egnet for dyrking, mens ca. 760 dekar egner seg best til skogreising. På Haugenmyra (nr. 33a) stikkes fortsatt litt torv til brensel.

På moreneavsetningen foran Botnen ligger fire myrområder (nr. 34—37) på ialt ca. 360 dekar udyrket myr. Ca. 40 dekar myr er dyrket de siste årene. Det er mest lyngrik kvitmosemyr, men også en del grasmyr av starrtypen og litt furuskogmyr. Myrene er vanligvis 1,0 til 2,0 m dype. Største målte dybde er 2,8 m. Undergrunnen består mest av leire og sand. I forbindelse med gamle strandlinjer kan det ofte forekomme en del grus og stein. Torva er vanligvis lite til middels omdannet i øvre meter. Myrene ligger sentralt til og egner seg forholdsvis godt til dyrking.

Nord-vest for Botnen, fra Sund langs riksveien til traktene ved Foss bru, øst for Skaua, finnes ialt ca. 720 dekar udyrket myr (nr. 38—42 og nr. 52—54). Ca. 25 dekar er dyrket de siste årene. Storparten av myrarealet består av lyngrik kvitmosemyr. De største myrene er Høgåsmyra (nr. 39), Garmomyra (nr. 52) og et myrområde sør for Reinset (nr. 54) som er på tilsammen ca. 570 dekar. Øst for en gammel vei over Garmomyra er det gamle grøfter på et ca. 70 dekar stort område. Søndre halvdel av nr. 54 er skoggrøftet. Høgåsmyra er ca. 210 dekar og er forholdsvis grunn, vanligvis fra 0,6 til 2,0 m. Største målte dybde er 2,3 m. Undergrunnen består av leire og sand, som for de andre myrene. Høgåsmyra egner seg til dyrking, eventuelt skogrei-

sing. Myrene ligger sentralt til og ialt for hele det nevnte området vil ca. 560 dekar kunne dyrkes. Det finnes anslagsvis 260 000 m³ nyttbar strøtorv i Høgåsmyra og i myrene ved Leira og Rissa kirke.

I Fevåg og ved Brettingen finnes ialt ca. 400 dekar myr (nr. 45—50). Det er for en stor del lyngrike kvitmosemyrer, men også en del grasmyrer av starrtypen og myrull-bjønnskjeggtypen. Myrene er forholdsvis grunne, vanligvis mellom 0,5 til 1,5 m. Største målte dybde er 3,3 m (nr. 46). Undergrunnen består oftest av sand og stein. Myrene egner seg stort sett noenlunde bra for dyrking hvis tilstrekkelig avløp skaffes. Best egnet for dyrking er myrområde nr. 50a som ligger sør for Brettingen.

Arlottmyrene (nr. 51) er på ialt ca. 256 dekar. De består for det meste av lyngrike kvitmosemyrer og ellers noe grasmyr av starrtypen og myrull-bjønnskjeggtypen. Dybden varierer vanligvis fra 0,5 til 1,9 m, mens største målte dybde er 2,4 m. Undergrunnen består av sand og leire. Torva er vanligvis middels omdannet i øvre meter og midtveis til sterkt omdannet i dypere lag. Ca. 15 dekar er nylig blitt dyrket. Området egner seg noenlunde godt for dyrking eller eventuelt for skogreising.

Øverst i Skaudalen ved bureisingsfeltene ved Aursjømyr finnes ca. 740 dekar udyrket myr (nr. 55—68). Myrene ligger mellom 145 og 170 m o.h. og består for en stor del av grasmyr av myrull-bjønnskjeggtypen og starrtypen. Ellers finnes noe kvitmosemyr. Ca. 100 dekar myr i området er nylig dyrket opp eller under dyrking. Myrene er relativt grunne. Boringene viste at de vanligvis var 0,5—1,5 m dype, og sjelden over 2 m. Undergrunnen består hovedsakelig av sand og grus. Myrene ligger for det meste i et flattliggende område, men hellings- og fallforholdene er likevel gode. Ialt vil anslagsvis 700 dekar egne seg til dyrking, mens omlag 40 dekar kan nyttes til skogreising.

Myrområde nr. 134, i Åsen mellom Aursjømyr og Elvdalen, ligger omkring 270 m o.h. Det er ialt 550 dekar stort og består mest av grasmyr av myrull-bjønnskjeggtypen. Ellers er det noen myrpartier av starrtypen og noe lyngrik kvitmosemyr. Vanlig dybde er 1,0—2,0 m og største målte dybde er 3,0 m. Undergrunnen består av sand og grus. Området er noe oppstykket av fjellgrunn. Ca. 20 dekar er under oppdyrking. Ca. 360 dekar av myra kan nyttes til beite. I tillegg vil da ca. 100 dekar kunne nyttes til skogreising.

Nord-vest for riksveien ved Alset og nordover finnes ialt ca. 300 dekar udyrket myr (nr. 69—72). Myrene ligger mellom 90 og 200 m o.h. og består mest av grasmyr av starrtypen og myrull-bjønnskjeggtypen. Ellers finnes omlag 60 dekar grasrik kvitmosemyr. Ca. 80 dekar av myrarealet er skoggrøftet. Omlag 12 dekar myr i det samme området er dyrket. Nr. 69 og nr. 71 er på h.h.v. 55 og 30 dekar udyrket myr. De ligger sentralt til med god arrondering. De andre myrene er mer oppstykket. Ytterligere ca. 145 dekar myr i dette området kan

dyrkes til beite, eller ca. 70 dekar kan skoggrøftes. I Fagerlimyra (nr. 69) er det noe strøtorv.

Myrområdene nr. 73 og 74 ved Vargøytjern og Storslettelv, i åsene øst for Skaudalen, består av ialt ca. 525 dekar myr. Den største sammenhengende myra i dette området er allerede skoggrøftet (ca. 85 dekar). De øvrige myrene, som stort sett består av grasmyr av starrtypen, er oppstykket og ligger spredt, fra ca. 160 til ca. 300 m o.h. Nord for Storslettelv nær det skoggrøftede området ligger fire myrer på tilsammen ca. 30 dekar som delvis kan egne seg til dyrking, f.eks. til beite. Det er bygd vei på nordsiden av elva. Ellers vil myrene i området delvis egne seg til skogreising (ca. 150 dekar).

Øst for Skånøyklumpen og ved Løvlien finnes ialt ca. 290 dekar myr (nr. 75—76). Mer enn 200 dekar av dette er småmyrer som ligger spredt i skogområdet i øst, 3—400 m o.h. I skaret like øst for Skånøyklumpen og vest for Løvlien ligger to myrområder på h.h.v. ca. 27 og 40 dekar udyrket myr. Omlag 45 dekar myr i de samme områdene er dyrket. Disse myrene er stort sett grunne og har undergrunn av sand, grus og leire. I området er det mulig å utnytte arealene delvis til dyrking (ca. 40 dekar) og skogreising (ca. 120 dekar).

I skogområdet nord for Storvatnet ved Espenes og Hafella finnes ialt ca. 800 dekar myr (nr. 77a—p). Myrarealet består vesentlig av grasmyr av starrtypen, foruten noe grasmyr av myrull-bjønnskjeggtypen og grasrik kvitmosemyr. Myrene er for en del oppstykket av skog og fjellgrunn, men det finnes også større sammenhengende arealer. Omlag 50 dekar er skoggrøftet. Av myrene er bl.a. nr. 77n, o og p forholdsvis godt egnet til dyrking. I hele området kan omlag 170 dekar dyrkes, eller eventuelt 360 dekar skoggrøftes.

Kimomyra (nr. 78) er på ialt ca. 66 dekar og ligger sentralt til ved riksveien nær Skau. Myrtypen er hovedsakelig lyngrik og grasrik kvitmosemyr. Dybden er forholdsvis stor, men jevn over hele arealet, vanligvis 3,5—4,0 m. Største målte dybde er 4,5 m. Undergrunnen består av leire. Torva er vanligvis lite til middels omdannet i øvre meter. Myra er tildels sterkt tuet, med vegetasjonsløse, ofte bløte partier imellom. Myra kan likevel egne seg for oppdyrking da mulighetene for avløp er noenlunde gode.

Myrene i området mellom Øverlandsbotn og Svartelva er på ialt ca. 380 dekar (nr. 79a—e). Noe over halvparten er grasrik- og lyngrik kvitmosemyr, mens resten er hovedsakelig grasmyr av starrtypen. Dybdeforholdene varierer sterkt, særlig på myrområde nr. 79a. Myrene er ofte forholdsvis dype. Men det er likevel muligheter for avløp for storparten av arealet. Anslagsvis 250 dekar myr kan dyrkes til beite og ca. 60 dekar skoggrøftes i det undersøkte området.

Myrarealet innen kartfigurområde nr. 80 (a—j) er på ialt ca. 690 dekar. Foruten spredte småmyrer på ca. 150 dekar, består arealet av 10 myrområder med for det meste grasmyr av starrtypen og noe kvitmosemyr. Ca. 30 dekar myr er skoggrøftet. I tillegg er det i senere

tid dyrket opp eller under dyrking ca. 38 dekar myrjord. Myrene er relativt grunne og mineraljorda under torvlagene består de fleste steder av sand eller grus. Myrområdene nr. 80i og j er smale og oppstykket av fjellgrunn. Omlag 200 dekar av de undersøkte myrarea-lene vil kunne nyttes ut ved dyrking eller ca. 300 dekar ved skog-reising.

Storhavet (nr. 82) og myrene innen kartfigurområde nr. 81 (a—m) dekker et areal på tilsammen 2700 dekar. Storhavet er beskrevet i en egen rapport etter en detaljundersøkelse som ble foretatt i 1962. Innen område nr. 81 er myrene ofte noe oppstykket av bergrygger. Videre forekommer det enkelte bløte partier med tjern o.l. i noen av myrene. Det gjelder tildels særlig områdene i, j (nordlige delen) og m (vestlige delen). Myrtypene grasmyr av starrtypen og myrull-bjønnskjeggtypen dekker storparten av arealet, men det finnes også nokså store arealer med grasrik- og lyngrik kvitmosemyr. Ca. 430 dekar av arealet er skoggrøftet. Det er vanligvis fin sand, grus eller leire under torvlagene, men i enkelte partier nær myrkantene er det ofte fjellgrunn. Innen de nevnte områdene (nr. 81 og 82) er ca. 160 dekar dyrket eller under dyrking. Omlag 660 dekar egner seg til dyrking, eller ca. 1370 dekar til skogreising. De øvrige arealene er oppstykket myr med forholdsvis store dybder slik at det blir vanskelig å skaffe tilfredsstillende avløp.

I fjellområdet nord-øst for Blåheia, omkring Dørndalsvatnet og Nordlaugen, finnes ca. 840 dekar myr (nr. 83 og 84). Myrene ligger stort sett mellom 170 og 300 m o.h. og består av omtrent like store deler grasmyr som kvitmosemyr. Myrene er forholdsvis dype og har sand, grus og ofte også fjell som undergrunn. Store deler av arealet ligger inntil drikkevatt og avløpsmulighetene er stort sett dårlige. Ca. 360 dekar kan eventuelt nyttes til skogreising.

Myrene omkring Mjøvatnet og Solemsvatnet (nr. 85 og 86) dekker ialt et areal på ca. 1670 dekar. De ligger for det meste mellom 170 og 230 m o.h. og består av omtrent like store deler grasmyr som kvitmosemyr. På grunn av mye fjellgrunn direkte under torvlagene, og at myrene er en del oppstykket, er dyrkingsverdet satt lavt for hele området sett under ett. Enkelte partier, anslagsvis tilsammen ca. 170 dekar, kan delvis nyttes til beite, eller ca. 710 dekar til skog-reising hvis avløp skaffes. Men avløpsforholdene er ofte vanskelige, særlig nær vatn og tjern.

Omkring Roksetvatnet finnes ialt ca. 980 dekar myr (nr. 87). Om-rådet består av en rekke myrer som henger mer eller mindre sam-men, men i noe ulik høyde over havet. Det er mest lyngrik kvitmose-myrr og grasmyr av starrtypen. Vanligste myrdybde er 1,0—2,0 m, men det ble også målt dybder på over 5 m nær vatnet. Her er det også bløtt og delvis gyngende myroverflate. Ved ca. 1/3 av bore-stedene var det fjellgrunn like under torvlagene, ellers var sand og grus vanlig. Med tanke på utnyttelse er avløpsmulighetene dårlige

for en del av arealet, særlig for myrområder som ligger lavt i forhold til vatnet. Videre stenger fjellterskler for andre myrarealer som ligger i forsenkninger. Den lyngrike kvitmosemyra er ofte sterkt tuet med vegetasjonsløse partier imellom. Bortsett fra enkelte bløte partier har myroverflaten stort sett god bæreevne. Det er et ca. 300 dekar stort sammenhengende myrområde på nordsiden av vatnet. Anslagsvis 200 dekar kan her dyrkes til beite, evt. skoggrøftes. Lengre øst, i Grindalen, er det et ca. 100 dekar stort myrområde, vesentlig grunn grasmyr av starrtypen som egner seg noenlunde godt til dyrking for beite. Anslagsvis 300 dekar av arealet i kartfigurområdet kan derfor dyrkes til beite og ca. 400 dekar kan eventuelt skoggrøftes.

I området Kalkberget og Langmyran ved skytebanen i Hasselvika finnes ca. 265 dekar myr (nr. 88). Av dette er omlag 45 dekar skoggrøftet (Råmyran). Området består overveiende av grunn, lyngrik kvitmosemyr og er noe oppstykket av bergrygger, koller og fast lyngmark. Anslagsvis 100 dekar kan dyrkes i området, eller ca. 100 dekar nyttes til skogproduksjon.

Omkring Tjørevatnet, Nebbestjønnen og Blanklitjønnen finnes ialt ca. 655 dekar myr (nr. 89—92). Av dette er ca. 90 dekar skoggrøftet. Det er vanskelige avløpsforhold for disse myrene. Omlag 150 dekar vil eventuelt kunne skoggrøftes, eller ca. 50 dekar dyrkes til beite.

Myrene ved Sveet, Nordelva og i Storlidalen er på ialt ca. 210 dekar (nr. 93 og 94). Av dette er ca. 130 dekar skoggrøftet. De gjenværende myrene er forholdsvis grunne og undergrunnen består av sand og grus. Områdene kan delvis nyttes til dyrking, evt. skogreising. I det samme området er det nylig dyrket omlag 50 dekar myrjord sammen med en del fastmark.

I området ved Hårbergselva, Lauvåsvatnet, Oksulvatnet, Frengsætervatnet og Storliheia finnes ialt ca. 1480 dekar myr (nr. 95—103). Av dette er ca. 340 dekar skoggrøftet. Disse myrene ligger fra 70 til ca. 300 m o.h., og ligger ofte utsatt til for været. Dybdeforholdene veksler en del, men myrene er ofte relativt grunne. Undergrunnen består av sand, grus og tildels også fjell. Anslagsvis 380 dekar kan egne seg til skogreising i de lavestliggende områder med lun beliggenhet. Omlag 170 dekar kan eventuelt dyrkes til beite.

I fjelltraktene nordøstover fra Storliheia til Haugsdalen og nordover til Husbysjøen finnes en rekke myrstrekninger som dekker et areal på tilsammen ca. 5470 dekar (nr. 104—122 og nr. 135). Av dette er skoggrøftet ca. 400 dekar. Det er vesentlig høyereliggende myrer med til dels vanskelige avløpsforhold og ofte med utsatt beliggenhet. Høyden over havet er vanligvis omkring 300 m. Myrene er ofte sterkt oppstykket av berggrunn og de er som regel forholdsvis grunne, men dybder på 5 m og mer forekommer på flere av myrene ved bløte partier omkring tjern o.l. Undergrunnen består mest av sand og grus, men fjellgrunn like under myrlagene er vanlig flere steder. I områder med beskyttet beliggenhet og greie avløpsforhold

er skogreising mulig. Enkelte deler av myrene kan også dyrkes til beite. For hele området er det fremtidige skogreisingsareal på myr anslått til ca. 950 dekar. Anslagsvis 300 dekar kan eventuelt dyrkes til beite.

I området omkring Råkvåg finnes ca. 580 dekar myr (nr. 123—131 og nr. 140). Av dette er det foretatt skoggrøfting på ca. 40 dekar (nr. 131). Det er mest lyngrike kvitmosemyrer, men noen grasmyrpartier forekommer også på enkelte av myrene. Omlag 320 dekar myr egner seg for dyrking. Tidligere er det dyrket ca. 60 dekar myr i området.

I områdene ved Osvatna, Haugamyra, Rødsjøen og Nordsætervatnet finnes ca. 790 dekar myr (nr. 132, 133, 139, 141 og 142). Av dette er ca. 300 dekar skoggrøftet. Anslagsvis 200 dekar på disse myrene kan dyrkes til beite o.l., eller eventuelt ca. 140 dekar til skogreising.

I fjelltraktene videre østover er det skilt ut ca. 690 dekar myr (nr. 136—138 og 143—144). De ligger avsides mellom 230 og 250 m o.h. Anslagsvis 300 dekar av myrarealet i Agnetlien og ved Hølen kan egne seg for dyrking til beite, og ca. 100 dekar til skogreising.

Sammendrag

Ved myrinventeringen i Rissa ble det registrert ca. 31 360 dekar udyrket myr. Av dette er ca. 3 300 dekar skoggrøftet.

Anslagsvis 5 000 dekar myr er ved undersøkelsen vurdert som skikket for *dyrking og utnyttelse til vekselbruk*. Det er da særlig tatt hensyn til arrondering og muligheter for mekanisert drift m.m. Disse myrområdene ligger for det meste i lavereliggende, sentrale deler av herredet, i nærheten av annen dyrket mark. I tillegg er omlag 4 000 dekar myr skikket for oppdyrking til *beite*. For disse myrpartiene er det tatt noe mindre hensyn til beliggenhet, topografi, arrondering, dybdeforhold og undergrunn m.m.

De myrrealene som fortrinnsvis er vurdert som egnet for jordbruk vil også egne seg til *skogreising* når de klimatisk sett ikke ligger for ugunstig til. I tillegg til disse arealene er anslagsvis 9 000 dekar myr vurdert som mulig skogreisingsmark, og vil ved grøfting, planting og gjødsling kunne nyttes til skogproduksjon.

Ved tidligere undersøkelser er det registrert ca. 200 000 m³ råtorv som kan nyttes til *brenntorv*. Disse forekomstene finnes i tre myrer i Stadsbygd på tilsammen ca. 200 dekar. Ved inventeringen ble det lokalisert brenntorv i en rekke myrer, men torva ligger vanligvis i dypere lag og ofte på myrer med vanskelig adkomst. Det ble ikke registrert myrer av størrelsesorden hvor det kan bli aktuelt med maskinmessig brenntorvproduksjon.

Innenfor åtte myrområder på tilsammen ca. 400 dekar er det registrert en nyttbar *strøtorvmengde* på anslagsvis 400 000 m³ råtorv.

Strøtorvforekomstene er som tidligere nevnt for små til utnyttelse i stor stil ved vanlige driftsmetoder i dag.

Det øvrige myrareal i Rissa, består for det meste av småmyrer i skogområder eller av fjellmyrer. Disse myrene er ofte grunne og kan ligge direkte på fjell og stein. Det kan også være områder hvor tørrleggingsmulighetene er sterkt redusert, bl.a. på grunn av høy vannstand i tilstøtende vatn. Myrområder som regnes for unyttbare m.h.t. jordbruk, skogbruk eller torvteknisk øyemed har ikke desto mindre stor betydning som beite for sau, rein og vilt. Det gjelder særlig for myrene i fjellet. Her utgjør myrene en liten del av arealet, men likevel danner de sannsynligvis en viktig del av grunnlaget for landskapets produksjonsmuligheter.

Det er trolig at enkelte myrområder i herredet vil bli nyttet til andre formål enn de som er pekt på som de viktigste i denne oversikten. Det kan f.eks. være til forskjellige anleggs- eller byggeformål. Myrområder kan dessuten bli båndlagt av hensyn til f.eks. drikkevann eller andre miljømessige eller naturvitenskapelige forhold. Rissas nære naboskap med Trondheim kan også gjøre at hensyn til myrene som miljøvernobjekt må tillegges en viss betydning. Rissa har likevel store ressurser av nyttbar myr til strukturtilpasning m.v. for landbruket.

Oslo, september 1970.

LITTERATUR

1. Løddesøl, Aa.: Myrene i næringslivets tjeneste, Oslo 1948.
2. Statens Kornforretning: Klimatabeller for landbruket, 1955.
3. Det norske Meteorologiske Institutt: Nedbøren i Norge 1895—1943.
4. Holtedahl, O. og Dons, J. A.: Geologisk kart over Norge. Berggrunnskart, Oslo 1960.
5. Statistisk Sentralbyrå: Skogbrukstelling 1. september 1967. Hefte 1.
6. Braadlie, O.: Brenntorvmyrer i Stadsbygd og Lensvik herreder i Sør-Trøndelag. Medd. fra D.n.m. 1942, side 108.
7. Braadlie, O.: Arsmelding fra Trøndelag Myrselskap for 1948. Medd. fra D.n.m. 1949, side 101.
8. Løddesøl, Aa.: Det norske myrselskaps myrinventeringer. Medd. fra D.n.m. 1941.
9. Løddesøl, Aa. og Lid, J.: Myrtyper og myrplanter, Oslo 1950.
10. Kielland-Lund, J.: Skogøkologi. Institutt for Skogskjøtsel, Norges landbrukshøgskole 1970.
11. Løddesøl, Aa.: Viktige holdepunkter ved vurdering av myr- og torvforekomster. Medd. fra D.n.m. 1967.
12. Løddesøl, Aa.: Kjemiske holdepunkter ved praktisk myrbedømmelse. Medd. fra D.n.m. 1969.